

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo
Jaargang 36 nr. 3 november 2019

In dit nummer:

In gesprek
met:
Theet
Derksen

Excursie
aan de
historische
kelders in
Arnhem

Dialectverlies

Verenigings-
nieuws

Zoekplaatje

www.hkdgl.nl

Beste lezer,

Een kort voorwoord deze keer, alle actieve leden zijn druk in de weer met een bijzonder project.

Wat dat is kan ik nu nog niet zeggen, maar eind van dit jaar zal dat duidelijk worden voor de leden die in de gemeente Duiven wonen.

Ook de voorbereidingen voor ons symposium zijn zo goed als afgerond. In deze Driepas treft u de uitnodiging aan. Ik hoop velen van u op 27 november te mogen begroeten in de OGtent in Duiven.

Onze inspanningen om kenbaar te maken dat wij mee deden aan de RABO club actie heeft zijn vruchten afgeworpen. Wij krijgen een bijdrage van ruim € 650.

Historisch gezien is 2020 een bijzonder jaar, het is dan 75 jaar geleden dat Nederland bevrijd werd. Ook in onze gemeente zal daar zeker aandacht aan besteed worden.

Wij bereiden ons ook voor op ons eigen 40-jarige jubileum. In december 1980 vond de eerste bijeenkomst van onze Historische Kring plaats, de formele oprichting bij de notaris volgde in het voorjaar van 1981. Een paar leden zijn al bezig hoe we dit jubileum kunnen gaan vieren. Hebt u ideeën hierover laat ze ons weten.

Ik wens u veel leesplezier.

Piet Bus

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 3,00.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:

*redactie@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven*

Bestuur:

bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:

*voorzitter@hkdgl.nl
P. Bus*

Secretaris:

*secretariaat@hkdgl.nl
D. van Sas*

Penningmeester:

*E. Scheeres
penningmeester@hkdgl.nl
IBAN: NL54RABO0315407484
BIC: RABONL2U*

Lid:

*C. Smits
A. van Beurden*

Secretariaat:

*secretariaat@hkdgl.nl of
Remigiusplein 9
6921 BL Duiven*

Internet:

www.hkdgl.nl

Oplage: 300 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €16,00 per jaar.

Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 2,00 als bijdrage in de verzend- en portokosten. Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

Uitnodiging

Graag nodigen wij u uit tot het bijwonen van het jaarlijkse symposium van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo, op woensdag 27 november 2019.

Het symposium wordt gehouden in de OGtent (zaal bij Bert), Remigiusplein te Duiven.

Het programma is als volgt

19.30 – 19.55 uur Aankomst en ontvangst deelnemers met koffie of thee.

19.55 – 20.00 uur Welkomstwoord en opening door de voorzitter van de Historische Kring.

20.00 – 21.00 uur **Van Emmerich naar Arnhem. De bevrijding van de Liemers**

Lezing door de heer Pim Gerritzen. Juni 2018 is hij afgestudeerd als historicus (BA) aan de Radboud Universiteit in Nijmegen. Waarna hij het studiejaar 2018/2019 het masterprogramma militaire geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam heeft gevolgd.

Hij gaat in op zijn onderzoek naar de bevrijding van de Liemers. Aan de hand van foto's, filmmateriaal en verhalen krijgt u in grote lijnen het verhaal te horen. Hoe de Canadezen oprukten vanuit Emmerich en via 's-Heerenberg en Wehl optrokken richting de oevers van de IJssel in Westervoort. Waarna zij samen met de Britten op 12 april 1945 operatie Quick Anger lanceerden. Een uniek kijkje in de regionale oorlogsgeschiedenis voor jong en oud. Aan het einde van de lezing is er tijd en ruimte om ervaringen en bronmateriaal te delen, zodat we samen een helder beeld van de bevrijding van de Liemers creëren.

21.00 – 21.15 uur Pauze

21.15 – 22.00 uur Vervolg lezing.

22.00 uur Afsluiting

Na de afsluiting is er gelegenheid na te praten onder genot van een hapje en een drankje.

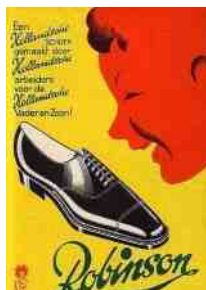
P. Bus
voorzitter Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

NB. Aan deelname zijn geen kosten verbonden. (Niet-HKDGL leden betalen € 2.) Wel verzoeken wij u zich aan te melden voor 20 november as.

U kunt zich aanmelden per e-mail aan secretariaat@hkdgl.nl

In dit nummer:

Voorwoord / Colofon 2

Uitnodiging Symposium 3

Inhoudsopgave 4

In gesprek met Theet Derksen. 5

Een gesprek met Theet Derksen (geboren 1933) over zijn leven als schoenmaker / schoenverkoper en over zijn vader Willem Derksen, die de Groessense schoenwinkel Derksen oprichtte. Ook vertelde hij over zijn hobby nl. beeldhouwen, die hij na zijn pensionering begon uit te oefenen. Een bijdrage van Agnes van Beurden.

Excursie HKDGL aan de historische kelders in Arnhem 13

Bestuur en vrijwilligers bezochten de Historische kelders van Arnhem.

Zoekplaatje 15

Dialectverlies 16

De lezing, Liemers dialect van 27-03-2019 jl., wil enige duidelijkheid scheppen over wat er onder 'taal' en 'dialect' verstaan dient te worden, hoe het proces naar één land en één taal verliep en wat heden ten dagen daarvan de gevolgen zijn voor de taal van onze streek.

Verenigingsnieuws 21

Ons verloren Hertogdom 22

Na de spannende serie van de Ridder van Gelre op omroep Gelderland is nu een stripboek uitgekomen over Ons verloren Hertogdom.

Jaarprogramma 23

Toen en Nu 24

In gesprek met: Theet Derksen

Een gesprek met Theet Derksen (geboren 1933) over zijn leven als schoenmaker / schoenverkoper en over zijn vader Willem Derksen, die de Groessense schoenwinkel Derksen oprichtte. Ook vertelde hij over zijn hobby nl. beeldhouwen, die hij na zijn pensionering begon uit te oefenen.

Aanleiding

Schoenwinkel Derksen in Duiven heeft dit jaar meegedaan bij de verkiezing voor beste schoenwinkel van Nederland, die georganiseerd werd door RTL 4. Schoenwinkel Derksen is bij de verkiezing als tweede geëindigd.

De HKDGL was benieuwd naar de geschiedenis van de inmiddels 90-jarige firma en zocht contact met Theet Derksen om hierover te vertellen.

Ontmoeting

Wij werden hartelijk ontvangen door Theet in zijn huis aan de Dorpsstraat in Groessen. Theet zit vol verhalen en begon meteen enthousiast te vertellen.

Theet was het vierde kind uit het gezin van vader Willem Derksen (1899- 1988) en Marie Scholten (1900-1978). Marie schonk het leven aan vijf

zonen en zeven dochters; één meisje heeft helaas maar vijf weken geleefd.

Vader Willem kocht in 1928 het pand met een flinke lap grond achter het huis van boer Bisseling. Het was toen nog een boerderij. (Theet: "Ik woon nog steeds in ditzelfde pand!!"). In 1927 trouwde Willem met Marie.

Theet: "Eigenlijk had mijn vader een gemengd bedrijf. Achter het huis was een grote bongerd waarin een paar koeien liepen. We hadden ook kippen en een fokvarken. Van de biggetjes behielden we er één om het vet te mesten; deze was bestemd voor onze eigen huisslaching. Van alleen de schoenmakerij kon mijn vader geen gezin onderhouden.

Mijn vader was niet de enige schoenmaker in Groessen. Er waren nog drie schoenmakers in Groessen, allen met een soortgelijk gemengd bedrijf: Derksen, Bloemberg en Aleven.

Klompen of schoenen?

Theet: In mijn jeugd jaren liepen de mensen doordeweeks op de goedkopere klompen. Er waren ook drie klompenmakers in Groessen: Wiggers, van der Velde en Koning. Tuinders liepen liever op klompen dan op schoenen. Pas na de oorlog gingen de tuinders ook laarzen dragen; die waren toen pas volop verkrijgbaar.

In 1928 begon Willem ook al met de verkoop van confectieschoenen. De schoenen werden alleen op zon- en feestdagen gedragen. Wanneer de schoenen te klein waren geworden, werden die doorgegeven aan een jongere broer of zus.

Willem had zijn vakmanschap van zijn vader Jan Derksen geleerd. Jan woonde in de Woerd, nu de Terpstraat; hij had daar zijn bedrijfje, waar Knuiman gewoond heeft.

Willem is nooit naar school geweest om het schoenmakersvak te leren. Willem heeft al zijn vakmanschap in de praktijk opgedaan; hij was wel als leerling bij een baas geweest.

Uiteindelijk kon hij voor zijn klanten schoenen op maat maken.

Theet: " We hebben in het archief van het Nederlands Leder en Schoenen Museum in Waalwijk nog advertenties gevonden in een oud vakblad, waar mijn opa Willem in 1912 een leerling aanbiedt (mijn vader dus) om als leerjongen ergens aan de slag te gaan. Ook vonden we daar nog enkele advertenties uit 1898, 1894 en 1896, waarin mijn opa om een knecht

vraagt. In 1912 biedt mijn opa zijn zoon aan als leerjongen. Er was ook nog een bericht uit 1928 over de overdracht van de zaak van de vader op zoon."

Theets jonge jaren

Theet heeft een fijne, onbezorgde jeugd gehad in Groessen. Groessen was een heerlijke plaats om op te groeien. Altijd buiten spelen en veel kinderen om hem heen. Er waren veel verenigingen. Theet zat op de verkeners. Hij was daar P.L. patrouilleleider. Nu nog kijkt hij daar met plezier op terug. Hij gaf leiding aan zes, zeven jongens. De onderwijzer Biggelaar was hopman en Hennie Driessen was een andere leider. Elke zomer gingen ze op kamp naar een boerderij in Livelde en omgeving.

Misdienaar

Omdat Theet dicht bij de kerk woonde, werd hij vaak gevraagd om als misdienaar de (trouw) missen en de begrafenissen te dienen. Hij diende ook bij het zusterklooster, in de weekends en bij jubilarissen.

Kleine Theet was erg gefascineerd door de heilige monstrans. Het heilige relikwie mocht alleen door de pastoor aangeraakt worden. Hoe zou het voelen, als hij de heilige monstrans eens zou oppakken? Theets kleine handjes jeukten. Hoe voelt het, als je het deurtje open en dicht doet? En hoe zwaar is zo'n monstrans eigenlijk? In een onbewaakt ogenblik had hij de monstrans vastgepakt en later weer teruggezet, helaas niet op dezelfde manier. De pastoor zag bij binnenkomst, dat iemand aan de monstrans had gezeten en de pastoor gaf Theet meteen een flinke draai om zijn oren; het was een grote zonde. Theet: "Tot nu toe geloof ik, dat de pastoor een val voor mij heeft opgezet".

Op de pof

Theet herinnert zich nog, hoe zijn vader in de beginjaren veertig de betalingenadministratie bijhield. Als Willem wat gedaan of geleverd had, schreef hij dat eerst op in het werkschrift afboek. Daarna schreef hij het over in het debiteurenboek en dan schreef hij de rekeningen pas uit.

Het waren bedragen waar je nu van achterover slaat.: 0,10 cent, 0,25 cent, 0,35 cent voor schoenen herstellen. Nieuwe zolen en hakken kostten van 0,50, 0,60, 0,75 cent tot soms 2,50.

J. DERKSEN,
Mr. Schoenmaker te Groessen
bij Zevenaar,
vraagt tegen 1 MEI een
Schoenmakersknecht
of **HALFWAS** R. K., liefst van
buiten.

In 1893 vroeg Jan Derksen een schoenmakersknecht.

Gevraagd wegens teleurstelling:
EEN
SCHOENMAKERSKNECHT,
B. C., tegen genot van Kost en
Inwoning. Loon naar bekwaamheid
en vast werk bij **J. DERKSEN,** te
Groessen bij Zevenaar.

In 1894 werd er wegens teleurstelling opnieuw naar een schoenmakersknecht gevraagd.

Advertentiën.
Terstond gevraagd:
..en **Schoenmakersknecht,**
R. C., tegen genot van kost, inwo-
ning en loon naar bekwaamheid;
vast werk.
Adres: **J. DERKSEN,** Mr.
Schoenm., te Groessen bij Zevenaar.

In 1896 werd er opnieuw terstond een schoenmakersknecht gevraagd.

Tegen Mei of eerder biedt zich
aan een flink aankomende
Schoenmakersjongen,
R. K., bij een baas eveneens **R. K.**
Er zal meer op goede behande-
ling en onderricht, dan op salaris
gelet worden, liefst op een flink dorp
in Gelderland.
Adres: **J. TH DERKSEN,** Mr.
Schoenmaker, Groessen.

In 1912 bood Jan Derksen zijn zoon Willem aan om bij een schoenmaker in de leer te mogen komen.